

ברוך שאמר BEFORE OR AFTER הודו לה'

Before we can proceed to study פסוקי דזמרה, we need to review one last issue. Why in נוסח אשכנז is הודו לה' recited after ברוך שאמר but in נוסח ספרד it is recited before?

Both נוסח אשכנז and נוסח ספרד recite הודו לה' as part of תפלת שחרית for the same reason. The practice is based on סדר עולם רבה פרק יד:

ויהי דויד וזקני ישראל ושרי האלפים וגו' (דברי הימים א טו כה), ויביאו את ארון האלקים וגו', ויכל דויד מהעלות העלה וגו', ויחלק לכל איש ישראל וגו', ויתן לפני ארון ה' מן הלויים משרתים וגו', ביום ההוא אז נתן דויד בראש וגו' (שם /דברי הימים א' / טז), בשחר היו אומרים הודו לה' קראו בשמו וגו' (שם /דברי הימים א' / טז ח), עד אל תגעו במשיחי וגו' (שם /דברי הימים א' / טז כב), ובין הערבים היו אומרים שירו לה' כל הארץ וגו' (שם /דברי הימים א' / טז כג), עד ויאמרו כל העם אמן והלל לה' (שם /דברי הימים א' / טז לו), וכך היו אומרים כל ארבעים ושלוש שנה לפני הארון, עד שהביאו שלמה לבית העולמים.

This מדרש teaches us that דוד המלך ע"ה began the practice 43 years before the בית המקדש was built that a part of what is now known as הודו לה' be recited with the bringing of the תמיד של ערב and that a second part be recited with the תמיד של בקר. At first glance, it appears that the dispute between the נוסחאות is whether we commemorate that practice by reciting הודו לה' as part of פסוקי דזמרה or as part of סדר קרבנות. The position of נוסח אשכנז is that הודו לה' consists of פסוקים that contain words of praise that are similar in content to the words in יהי כבוד and the last six chapters of תהילים (כל הנשמה אשרי) which make up פסוקי דזמרה. הודו לה' is recited with the other verses so that it too is included within the ברכות of ברוך שאמר and ישתבח. נוסח ספרד argues that since קרבן הודו לה' recite לוים saw fit to have the קרבן תמיד was brought that it should be recited soon after we recite the פרישה of the קרבן תמיד and before we recite a ברכה, ברוך שאמר, which signals the beginning of a new section of תפלת שחרית.

Let us now trace the history of reciting הודו לה' as part of תפלת שחרית. The practice is not found in the גמרא. The סדר רב עמרם גאון includes הודו לה' after ברוך שאמר as part of תפלת שחרית לשבת but not in the weekday תפלת שחרית. The סידור רש"י is the first to provide that הודו לה' follows ברוך שאמר even on weekdays, a practice which is

adopted by the מחזור ויטרי.

The first report of the מנהג of נוסח ספרד is found in the ספר האשכול (who lived from 1085 C.E. to 1158 C.E.):

הלכות פסוקי דזמרה דף ה עמוד ב – ונהגו לפתוח אחר מדרש רבי ישמעאל בהודו לה' קראו בשמו. ולי הכותב נראה מפני זה הטעם פותחין בהודו לפי שכל אותן שנים שהיה הארון ביריעה תקן דוד שיהיו אומרים לפניו זה המזמור כמו שנכתב בספר יוחסין, ומפורש בסדר עולם כי בתמיד של שחר היו אומרים מהודו עד ובנביאי אל תרעו, ובתמיד של בין הערבים היו אומרים משירו לה' כל הארץ עד והלל לה'. ומפני שהזכרנו סדר הקרבנות אנו אומרים זה המזמור...ואחר כך פותחין בברוך שאמר שהוא ברכת ההלל.

The custom of the ספר האשכול is followed by the כל בו and later by the בית יוסף.

In truth, is the dispute between נוסח אשכנז and נוסח ספרד whether הודו לה' is a part of פסוקי דזמרה? Contemporary סידורים that place הודו לה' before ברוך שאמר including the De Sola Pool סידור תפלה עם ליקוטי and the סידור כפי מנהג הספרדים באמריקא name the section of תפלת שחרית that begins with הודו לה', פסוקי דזמרה. If the adherents to נוסח ספרד concede that הודו לה' marks the beginning of פסוקי דזמרה then should it not be recited after ברוך שאמר, the opening ברכה for פסוקי דזמרה? The answer appears to be that over the centuries, a concept developed that every section of תפלה begins only after an introduction that includes שבה to the רבנונו and קריאת שמע. יגדל and אדון עולם, מה טובו are introduced by ברכות השחר. של עולם נוסח? פסוקי דזמרה precedes שבה. What פסוקי דזמרה precedes שבה? פסוקי דזמרה are preceded by שמונה עשרה. פסוקי דזמרה would argue that הודו לה' serves the dual function of providing the שבה before פסוקי דזמרה and commemorates that it was recited during the התמיד. Perhaps נוסח אשכנז would argue that מזמור שיר הנכתב הבית לדוד serves the same function.

Did the practice of reciting הודו לה' stop once the בית המקדש was built as alleged by the הודו וברוך שאמר – כיצד פותחת: Professor Israel Ta-Shma in a chapter entitled: תפלת השחר in his book: התפלה האשכנזית הקדומה casts doubt about that position when he quotes the ילקוט שמעוני תהילים רמז – תרסז –

דבר אחר, הרבית עצבנות לאבות העולם: אמר לו הקב"ה, והפסידו תלמוד לומר בל אסיך נסכיהם מדם, כההיא דתנן ירדו ובאו להם, והלכו אל לשכת הגזית וקראו את שמע. רבי ירמיה, בשם ר' שמעון אמר היו קוראים מזמורים הללו הודו לה' קראו בשמו. ולמה היו קורין אותה לפי שכתוב בהן אשר כרת את אברהם, ושבעתו לישחק.

TRANSLATION OF SOURCES

יד עולם רבה פרק יד-And David, and the elders of Israel, and the captains over thousands (Chronicles I, Chapter 15, Verse 25); And they brought the ark of G-d...And when David finished offering the burnt offerings...And he dealt to every one of Israel...And he appointed certain of the Levites to minister before the ark of the Lord...Then on that day David first delivered to the hand (Chronicles I, Chapter 16). In the morning they recited: Give thanks to the Lord, call upon his name (Chronicles I, Chapter 16, Verse 8) until Saying, Do not touch my anointed (Ibid. verse 22). In the evening, they recited: Sing to the Lord, all the earth (Ibid. verse 23) until Blessed be the Lord G-d of Israel forever and ever (Ibid. verse 36). This was their practice to recite the verses in front of the Ark all 43 years until King Solomon brought the Ark to its place within the Holy Temple.

ב עמוד דף ה עמוד ב-It was a custom to recite after the section entitled: Rabbi Yishmael Taught, the prayer Hodu Lashem Kirou Bishmo. It appears to me, the writer, that the reason the custom developed to recite Hodu was to commemorate the fact that during the years that the Holy Ark was in Yiriah, King David followed the practice of reciting the chapter of Psalms as it is written in the Book Yochsin and explained in the book Seder Haolam that when the morning sacrifice was brought, they would recite the chapter from Hodu until the verse : OOVinviyai Taraiyu. When the evening sacrifice was brought, they would recite from the verse Shiru Lashem until the verse Hallel Lashem. Because in Tefilat Schcharit, we mention the morning sacrifices, we need to recite those verses as well... and then we begin with the Bracha of Baruch Sh'Amar which is a blessing of Praise.

ז תרסו-Another explanation: On the words: Increase the loss (Psalms Chapter 16, verse 4) this refers to our forefathers. G-d answered King David: Did the Forefathers really suffer a loss? Does not the Psalm continue: I did not pour libations from their blood. This is as it was taught: The Kohanim went down and entered the Lishkat Hagazit and read the Shma. Rabbi Yirmiya in the name of Rabbi Shimon said that the Kohanim recited the following chapters of Psalms: Hodu Lashem Kiroo Bishmo. Why did they recite the Psalm that begins Hodu Lashem Kiroo Bishmo? Because there is a verse written within it that G-d made a covenant with Avrohom and an oath with Yischak.

SUPPLEMENT

The words that make up the prayer הודו לה' קראו בשמו appear twice in תנ"ך. The version in the סידור דברי הימים is taken from רב. The differences are highlighted.

תהלים-קה'-א
הודו לה' קראו בשמו הודיעו בעמים
עלילותיו: ב שירו לו זמרו-לו שיהו
בכל-נפלאותיו: ג התהללו בשם קדשו
ישמח לב מבקשי ה': ד דרשו ה' ועזו
בקשו פניו תמיד: ה זכרו נפלאותיו אשר
עשה מפתיו ומשפטי-פיו: ו זרע אברהם
עבדו בני יעקב בחיריו: ז הוא ה' אלקינו
בכל-הארץ משפטי: ח זכר לעולם
בריתו דבר צוה לאלף דור: ט אשר פרת
את-אברהם ושבעתו לישחק: י ויעמידה
ליעקב לחק לישראל ברית עולם: יא
לאמר לך אתן את-ארץ כנען חבל
נחלתכם: יב בהיותכם מתי מספר כמעט
וגרים בה: יג ויתהלכו מגוי אל-גוי
וממלכה אל-עם אחר: יד לא-הניח
אדם לעשקם ויוכח עליהם מלכים: טו
אל-תגעו במשיחי ולנביאי אל-תרעו:
פרק עו-א שירו לה' שיר חדש שירו לה'
כל-הארץ: ב שירו לה' ברכו שמו בשרו
מיום-ליום ישועתו: ג ספרו בגוים כבודו
בכל-העמים נפלאותיו: ד כי גדול ה'
ומהלל מאד נורא הוא על-כל-אלקים: ה
כי אכל-אלקי העמים אלילים וה' שמים
עשה: ו הוד-והדר לפניו עז
ותפארת במקדשו ז הבו לה' משפחות
עמים הבו לה' כבוד ועז: ח הבו ליהוה
כבוד שמו

דברי הימים א'-טז'-ה
הודו לה' קראו בשמו הודיעו בעמים
עלילותיו: ט שירו לו זמרו-לו שיהו
בכל-נפלאותיו: י התהללו בשם קדשו
ישמח לב מבקשי ה': יא דרשו ה' ועזו
בקשו פניו תמיד: יב זכרו נפלאותיו אשר
עשה מפתיו ומשפטי-פיהו: יג זרע
ישראל עבדו בני יעקב בחיריו: יד הוא ה'
אלהקינו בכל-הארץ משפטי: טו זכרו
לעולם בריתו דבר צוה לאלף דור: טז
אשר פרת את-אברהם ושבעתו לישחק:
יז ויעמידה ליעקב לחק לישראל ברית
עולם: יח לאמר לך אתן ארץ-כנען חבל
נחלתכם: יט בהיותכם מתי מספר כמעט
וגרים בה: כ ויתהלכו מגוי אל-גוי
וממלכה אל-עם אחר: כא לא-הניח
לאיש לעשקם ויוכח עליהם מלכים: כב
אל-תגעו במשיחי ובנביאי אל-תרעו:
כג שירו לה' כל-הארץ בשרו
מיום-אל-יום ישועתו: כד ספרו בגוים
את-כבודו בכל-העמים נפלאותיו: כה כי
גדול ה' ומהלל מאד ונורא הוא
על-כל-אלקים: כו כי כל-אלהי העמים
אלילים וה' שמים עשה: כז הוד והדר
לפניו עז וחדוה במקומו: כח הבו לה'
משפחות עמים הבו לה' כבוד ועז: כט
הבו לה' כבוד שמו שאו מנחה ובאו לפניו
השתחוהו לה' בהדרת-קדש:

שָׂאוּ מִנְחָה וּבָאוּ לְחֻצְרוֹתָיו. ט הַשְּׁתַּחֲוֹו
לַיהוָה בְּהַדְרַת-קֹדֶשׁ חִילוּ מִפְּנֵי
כָּל-הָאָרֶץ: י אָמְרוּ בְּגוֹיִם אֱלֹהֵי מֶלֶךְ
אֶף-תִּכּוֹן תִּבְלָל בַּל-תִּמּוֹט יַדֵּינָא עַמִּים
בְּמִישְׁרִים: יא יִשְׁמְחוּ הַשָּׁמַיִם וְתִגַּל הָאָרֶץ
יָרְעוּ הַיָּם וּמְלֹאוּ: יב יַעֲלוּ שְׂדֵי
וְכָל-אֲשֶׁר-בּוֹ אִזּוּ יִרְנְנוּ כָּל-עֵצֵי-יַעַר: יג
לִפְנֵי ה' כִּי בָא בָא לְשַׁפֵּט הָאָרֶץ
יִשְׁפֹּט-תִּבְלָל בְּצַדִּיק וְעַמִּים בְּאִמּוֹנָתוֹ:

ל חִילוּ מִלְּפָנָיו כָּל-הָאָרֶץ אֶף-תִּכּוֹן
תִּבְלָל בַּל-תִּמּוֹט: לא יִשְׁמְחוּ הַשָּׁמַיִם וְתִגַּל
הָאָרֶץ וַיֹּאמְרוּ בְּגוֹיִם אֱלֹהֵי מֶלֶךְ: לב יָרְעוּ
הַיָּם וּמְלֹאוּ יַעֲלוּ הַשָּׁדָה וְכָל-אֲשֶׁר-בּוֹ: לג
אִזּוּ יִרְנְנוּ עֵצֵי הַיַּעַר מִלְּפָנָיו ה' כִּי-בָא
לְשַׁפֹּט אֶת-הָאָרֶץ: לד הוֹדוּ לַה' כִּי טוֹב
כִּי לְעוֹלָם חֲסֵדוֹ: לה וַאֲמְרוּ הוֹשִׁיעֵנו אֱלֹהֵינוּ
יִשְׁעֵנו וְקַבְּצֵנו וְהַצִּילֵנו מִן-הַגּוֹיִם לְהַדּוֹת
לְשֵׁם קֹדֶשׁךָ לְהַשְׁתַּבַּח בְּתַהֲלֻתְךָ: לו בְּרוּךְ
ה' אֱלֹהֵינוּ יִשְׂרָאֵל מִן-הַעוֹלָם וְעַד הַעוֹלָם
וַיֹּאמְרוּ כָּל-הָעָם אִמֵּן וְהַלֵּל לַה':